

Az ítéltábla a dr. Posta Attila ügyvéd által képviselt **I.r., II.r., III.r. felpereseknek** a jogtanácsos által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2014. október 29. napján kelt P.20.381/2012/58. számú részítéletével szemben, a felperesek által 64., az alperes által 65. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének megfellebbezett rendelkezéseit részben és akként változtatja meg, hogy az I. r. felperesnek megítélt nemvagyoni kártérítés összegét 2.000.000.-(Kettőmillió) forintra, és annak az elsőfokú ítéletben írt kamataira leszállítja.

Az elsőfokú részítéletnek az önkéntes nyugdíjpénztári befizetésre, illetve a „325.361.-Ft adóteher” megfizetésére irányuló keresetet elutasító rendelkezéseit hatályon kívül helyezi és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja azzal, hogy a másodfokú eljárásban felmerült költséget az I. r. felperes és az alperes javára is 12.000.-12.000.- (Tizenkettőezer-tizenkettőezer) forintban állapítja meg.

Ezt meghaladóan az elsőfokú részítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 50.000.- (Ötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget, és az illetékügyben eljáró hatóság felhívására az államnak 320.000.- (Háromszázhuszezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

A II. r. felperes köteles 15 napon belül az alperesnek megfizetni 75.000.- (Hetvenötezer) forint fellebbezési eljárási költséget, míg a feljegyzett 480.000.- (Négyszáznyolcvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A részítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék a fellebbezéssel támadott részítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 3.000.000.-Ft-ot, a II. r. felperesnek 500.000.-

Ft-ot, a III. r. felperesnek 1.500.000.-Ft-ot és ezen összegek után 2008. február 17. napjától a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamatokat.

A fentieket meghaladóan a bíróság az I.r., II.r., III. r. felperesek nemvagyoni kártérítésre és az I. r. felperes önkéntes nyugdíjpénztári befizetésre, illetve „adótöbblet” megfizetésére irányuló kereseti kérelmét elutasította.

Az irányadó tényállás szerint az I. r. felperes 2008. február 16. napján közlekedési balesetet szenvedett. A balesetet okozó gépkocsi vezetőjének büntetőjogi felelősségét a Győri Városi Bíróság 2010. október 20. napján jogerős B.1086/2008/27. számú ítéletével megállapította. Az alperes a károkozó személygépkocsi kötelező felelősségbiztosítója.

Az I. r. felperes a baleset következtében jobboldali sorozat bordatörést (5-8-ig), a baloldali 9-es borda törését, az 55-ös csigolyatest harántnyúlványának törését, a jobboldali szeméremcsont mindkét szárának elmozdulás nélküli törését, és baloldalon a csípőízületi vápa darabos törését, valamint agyrázkódást, belfodorsérülést, májrepedést és egyéb kisebb zúzódásos sérüléseket szenvedett el.

A sérülések gyógytartama - tekintettel a csípőízületi vápa törésére - 12 hét volt. A csípőízületben kialakult mozgástartományi beszűkülés, valamint az állandósult bal alsó végtagi fájdalom maradandó fogyatékkossággént értékelhető.

A balesettel közvetett okozati összefüggésben az I.r. felperesnél kevert érzelmi és hangulati zavar, egyéb meghatározott neurotikus zavar alakult ki. Panaszai a személyiségi adottságok talaján kibontakozó konfliktusneurózisnak minősíthetők, amelyek hosszasan késleltetve követték a balesetét. A fizikális sérülései következtében esetében ún. „poszttraumás arthrosis”, azaz ízületi elfajulás diagnosztizálható.

Az I. r. felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 50 %, amelyből 40 % a baleseti eredetű.

Az I.r. felperes jelenleg önmaga ellátására, önálló közlekedésre képes, a háztartási teendőkbe és a gyermekük gondozásába besegít, azonban a mindennapi élet számos teendőjében segítségre szorul. A sérülései miatt előállt fizikális és pszichés állapota nehéz fizikai munka, valamint tartós állással, járással járó tevékenység végzésére nem teszik alkalmassá. Az állapotának szinten tartásához a rendszeres rehabilitációs kezelés, a gyógytorna és porcpótló kezelés indokolt

A felperes az "A" Kft. alkalmazásában dolgozott berendezés-kezelőként, mellette asztalosipari termékek előállításával és árusításával foglalkozó egyéni vállalkozást működtetett.

A balesetet követően 2 évig táppénzen volt, majd munkáltatója - az állapotának megfelelő munkakör hiányában - munkaviszonyát rendes felmondással 2011. november 14-én megszüntette.

Az alperes az I. r. felperes részére összesen 4.000.000.-Ft és kamatai összegű nemvagyoni kártérítést fizetett meg.

Az I. r. felperes a módosított kereseti kérelmében további 5,5 millió forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest nemvagyoni kártérítés címén. A keresetveszteségként kifizetett összeg késedelmes átutalása miatt felmerült 273.373.-Ft adótöbblet, valamint az I. r. felperes vállalkozása kényszerű megszűnésével összefüggésben

keletkezett és I.r. felperes által teljesített 325.361.-Ft adóteher, mint kár megfizetésére is igényt tartott annak kamataival együtt. A munkáltatója által önkéntes nyugdíjpénztári befizetésként teljesített havi 10.840.-Ft összeg járadékkénti megfizetésére kérte kötelezni az alperest a munkaviszonya megszüntetésének időpontjától kezdődően.

A II. r. felperes 5.000.000.-Ft és kamatai összegű nemvagyoni kártérítésre tartott igényt. A II. r. felperes az I.r. és III. r. felperések gyermekeként, súlyos fejlődési rendellenességekkel született, emiatt mindennapi életvitelében és teljes élettartamában fokozott segítségre, állandó gondozásra szorul. Az édesapát ért súlyos baleset következtében az édesanya, a III.r. felperes egyéni vállalkozóként pénzkeresetre kényszerült, így figyelme megoszlik a segítségre szoruló gyermeke, a férje és a munkája között. A szülők nehézségei a többszörösen kiszolgáltatott állapotú II. r. felperes mindennapjaira is negatív hatást gyakorolnak.

A III. r. felperes 4.000.000.-Ft nemvagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az érvelése szerint a baleset következtében az I. r. felperes házastársaként a családi munkamegosztás korábbi rendjéhez képest reá jelentős többletterhek hárulnak mind a háztartásban, mind az asztalosipari termékekkel kapcsolatos vállalkozás működtetésében.

A férje balesete következtében a III. r. felperesnél heveny stressz-reakció zajlott le, azonban hatékony megküzdési stratégiájának, pozitív személyiség szerkezetének is köszönhetően a baleset miatti élethelyzet pszichés egyensúlyvesztést, betegséget nála nem okozott.

Az alperes - a részítélettel érintett körben - a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének jogi indokolásában leszögezte, hogy a 2013. évi CLXXVII. törvény 54.§. alapján a per eldöntésére a korábban hatályos Ptk. rendelkezései irányadók figyelemmel arra, hogy a károkozó magatartás, azaz a baleset a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) hatályba lépése előtt következett be.

Az alperes a biztosítottja által okozott kárért a Ptk.345. § (1) bekezdése a Ptk. 559.§ (1) 567.§ (3) bekezdése és a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004.(VI.8.) kormányrendelet 8. § (1) bekezdése alapján fennálló helytállási (kártérítési) kötelezettségét nem vitatta, a jogalap fennálltát a törvényszék a felhívott rendelkezések értelmében megállapította.

Az I. r. felperesnek járó nemvagyoni kárpótlás összegének meghatározásánál az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a 40% mértékű baleseti eredetű egészségkárosodás és az abból kialakult mozgásszervi és pszichés jellegű maradványállapot az I. r. felperes mindennapi életvitelét jelentősen elnehezíti, a mozgásszervi problémái élete végéig elkísérik, a munkavégzését, a társas kapcsolatait, a szabadidejének eltöltését is hátrányosan befolyásolják. Ezen hátrányokat az alperes által megfizetett 4.000.000.-forinton túl további 3.000.000.- forint nemvagyoni kárpótlással ítélte kompenzálhatónak.

A törvényszék a II. r. felperes tekintetében kifejtette, hogy annyiban tarthat igényt kártérítésre, amennyiben élete az édesapja balesete miatt elnehezült, a sajátsorsú, rendellenes egészségi állapota e körben nem értékelhető.

Az I. r. felperest a baleset miatt kialakult egészségi állapota, a III. r. felperest a reá háruló többletfeladatok akadályozták abban, hogy a balesetet közvetlenül követő időszakban a II. r. felperesnek a rendellenes állapota által megkívánt maximális törődést nyújthassák, és a család - átmenetileg megbomlott - működőképességét helyreállítsák. Az ideiglenes, ám a II. r. felperesre hátrányos körülmények kompenzálására a törvényszék 500.000.-Ft nemvagyonni kárpótlást látott szükségesnek és elegendőnek.

A III. r. felperesre a baleset következtében a vállalkozás működtetése, a családi munkamegosztás és a tragédia érzelmi feldolgozása tekintetében is jelentős többletterhek hárultak, amelyek azonban nála tartós pszichés elváltozást, megbetegedést nem okoztak. A törvényszék a III.r. felperes életminősége negatív megváltozását - a fenti körülmények együttes mérlegelésével - 1.500.000.-Ft nemvagyonni kárpótlás megállapításával küszöbölte ki.

Az elsőfokú bíróság a kompenzáció összegét a károsodáskori értékviszonyok figyelembevételével határozta meg, ezért a Ptk.360. § (1) bekezdése alapján a baleset időpontjától kezdődően a megítélt összegek után járó kamatok megfizetéséről is rendelkezett.

Az I. r. felperes magánnyugdíjpénztárba történő tagdíjbefizetés járadékkénti megállapítására irányuló igényét a törvényszék a magánnyugdíjról és a magán-nyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény 26.§, 27.§ (1) bekezdés és 28.§ alapján elutasította.

Az I. r. felperes ugyanis nem a tagdíj összegére, hanem az abból fedezett, a későbbiekben esedékes és csak akkor meghatározható összegű szolgáltatásra jogosult. Az I. r. felperes kára tehát nem a tagdíj, hanem az az összeg, ami a munkaviszonya fennállta esetén teljesített tagdíjbefizetések alapján a nyugdíjpénztártól a későbbiekben járó kifizetés és a további tagdíjfizetés hiányában majdan megállapítható nyugdíjpénztári szolgáltatás különbözetéből adódik. Ezen különbözet, mint kár összege azonban jelenleg nem meghatározható, ugyanakkor I. r. felperes kereseti kérelme nem is ennek megtérítésére irányult.

A törvényszék az I. r. felperes „többletadó” címén előterjesztett 273.373.-Ft összegű és 325.361.-Ft összegű kártérítési igényét is elutasította.

Ez utóbbit azzal az indokkal, hogy az I. r. felperes csak a balesetből közvetlenül őt ért károkat érvényesítheti, ezen kereseti kérelem tekintetében viszont a balesetből közvetlenül csak az következik, hogy az asztalosipari vállalkozását a korábbi formában folytatni nem tudta, ennek azonban nem egyenes következménye az, hogy az eszközeit értékesítette.

A törvényszék kiemelte, hogy az eszközértékesítéssel egyidejűleg az I.r. felperesnek nemcsak adófizetési kötelezettsége, hanem jövedelme is keletkezett.

Az elsőfokú bíróság a perköltségviselésről részítéletében nem döntött azzal az indokkal, hogy arról a teljes pernyertesség-pervesztességi arány ismeretében fog dönteni.

A részítélettel szemben a felperesek és az alperes is fellebbezéssel élt.

Az I. r. felperes a 325.361.-Ft adóteher és az önkéntes nyugdíjpénztári befizetés tekintetében kérte az ítélet megváltoztatását a kereseti kérelemben foglaltak szerint azzal, hogy a havi 10.840.-Ft járadék nyugdíjpénztárba történő befizetésére az alperest - az időközbeni teljesítésére tekintettel - 2014. január 1. napjától kérte kötelezni. Az I. r. felperes tudomásul vette, hogy az önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj részére való közvetlen teljesítésére azért nincs lehetőség, mivel így a korábbinál kedvezőbb helyzetbe kerülne, azonban hangsúlyozta, hogy a tagdíj munkáltató általi fizetésének elmaradása számára kétségtelenül joghátránnyal jár.

A 325.621.-Ft adótöbblettel kapcsolatosan rámutatott, hogy az okozati összefüggés hiánya miatti elutasítás azért sem indokolt, mert működő vállalkozás esetén baleseti járadékokra nem volna jogosult. A balesetből eredő fizikális és pszichés állapota a vállalkozás működtetését ellehetetlenítené, ezért a baleset és a vállalkozása megszüntetése majd az eszközei értékesítése miatt felmerülő adófizetési kötelezettség közti okozati kapcsolat fennáll.

A II. r. felperes a megítélt 500.000.-Ft nemvagyoni kártérítés összegét 4.000.000 forintra kérte felemelni. A fellebbezését azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal, hogy a II. r. felperes élete végéig kénytelen lesz elszenvedni azt a hátrányt, hogy a baleset miatt az I. r. felperes a szülői feladatait kevésbé tudja ellátni a fokozottan támogatásra szoruló gyermeke mellett, és sem fizikálisan, sem mentálisan nem tudja megadni számára azt a segítséget, amit ő állapotánál fogva igényel.

A megállapított 1.500.000.-Ft kártérítés nem áll arányban a III. r. felperes teljes életvezetésére kiható és a törvényszék által helyesen feltárt negatív életkörülmény változásokkal, ezért a javára megítélt összeg 3.000.000.-Ft-ra történő felemelése indokolt.

Az alperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és - az I.r. felperes részére ezen a címen már teljesített összegeket meghaladóan - a nemvagyoni kártérítési igények elutasítását kérte valamennyi felperes tekintetében.

Kiemelte, hogy a nemvagyoni kártérítési igények elbírálásánál nem mellőzhető becslés, bírói mérlegelés korlátja a józan mértéktartás és a hasonló tényállású ügyekben, azonos időszakban történt káresetekkel összefüggően megítélt kárpótlási összegek közti indokolatlan különbségek elkerülése (BDT.2002/587. szám).

Az I. r. felperes sérüléseit és a 2008. évi értékviszonyokat alapul véve, az I. r. felperest ért nemvagyoni hátrányok kiküszöböléséhez az alperes által már teljesített 4.000.000.-Ft-os összeg elegendő.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, az ízületek kopásából eredő állapotrosszabbodás az egészséges szervezetű embereknél is bekövetkezik. Nem értékelte a bíróság a kárpótlás összegét csökkentő tényezőként, hogy az I. r. felperes pszichés panaszai eredendő személyiségi adottságaiban gyökerező konfliktus neurózisnak tekinthetők, és pszichés panaszai az elszenvedett balesettel csak közvetett összefüggést mutatnak.

Az alperes kiemelte, hogy az orvosszakértői vélemény nem tartalmaz olyan megállapítást, hogy a II.r. felperes egészségi és pszichés állapotát a baleset hátrányosan befolyásolta.

Az ítélet indokolása ellentmondást tartalmaz, mivel rögzíti, hogy a II. r. felperest korábban elsősorban az édesanyja látta el, majd a baleset következtében ezeket a feladatokat a szülők megosztották, ugyanakkor a II. r. felperes élete elnehezülését éppen azzal indokolja, hogy az I. r. felperes a baleset miatt a korábnál is kisebb részt tud vállalni a gyermek gondozásából.

Az alperes a III. r. felperes tekintetében arra hivatkozott, hogy az orvosszakértői vizsgálat a baleset következményeként előállt pszichés egyensúlyvesztést, megbetegedést, lelki sérülést az ő esetében nem igazolt. A törvényszék nem értékelte, hogy a III. r. felperes javára megítélt nemvagyoni kártérítés indokai - azaz a háztartásban, a vállalkozásban, a gyermekgondozásban reá háruló többletterhek - egyúttal az I. r. felperes által igényelt háztartási kisegítő, mezőgazdasági kisegítő, a károsult gondozásával, ápolásával felmerülő költségek megtérítésének alapjául is szolgálnak, amely igényeket az alperes a vagyoni kártérítés körében részben el is ismerte.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme a felperesek fellebbezésének elutasítására irányult.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét a fellebbezési kérelmek és a fellebbezési ellenkérelmek korlátai között (Pp.253.§ (3) bekezdés) felülvizsgálva megállapította, hogy az I. r. felperes fellebbezése alapos, II-III. r. felperes fellebbezései alaptalanok, az alperes fellebbezése - I.r. felperes tekintetében - kis részben megalapozott.

A nemvagyoni kártérítési igényeket érintően az elsőfokú bíróság megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetéseket levonva állapította meg a II-III. r. felperest megillető kárpótlás mértékét. Tévesen mérlegelte azonban az I. r. felperesnek járó nemvagyoni kompenzáció összegét.

Az elbírált vagyoni igények körében azonban a bizonyítási eljárást csak részben folytatta le, ezért az általa megállapított tényállás hiányos, így döntése e körben érdemi felülbírálatra alkalmatlan.

A törvényszék "B", "C", és "D" tanúk vallomása és az orvosszakértői vélemény alapján igazoltnak látta, hogy az I. r. felperes a baleset miatt asztalosipari vállalkozását a korábbi formában folytatni nem tudta, kifejtette azonban, hogy ennek nem egyenes következménye volt az, hogy vállalkozása eszközeinek értékesítése mellett döntött, ezért az erre alapított, a 325.361.- Ft többletadó megfizetésére irányuló kereseti kérelmet az okozati összefüggés hiánya miatt elutasította. Kitért arra is, hogy az eszközök értékesítésével jövedelme, ezáltal szükségszerűen adófizetési kötelezettsége is keletkezett.

Az ezen keresetrészt érintően azonban a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján adott bizonyítási kötelezettségre vonatkozó szűk körű és hiányos tájékoztatás csak arra terjed ki, hogy „I. r. felperes köteles bizonyítani, hogy alperesi biztosított károkozó magatartásával okozati összefüggésben kellett értékesítenie a vállalkozásában lévő eszközöket.” (13. végzés)

Az ítélet tábla - egyetértve az I.r. felperes által a fellebbezésében előadottakkal - megállapította, hogy I.r. felperes a fentiekben idézett kioktatás szerinti bizonyítási kötelezettségének eleget tett: azaz igazolta, hogy a vállalkozói tevékenységét balesetből eredő egészségi állapota lehetetlenítette el, ebből okszerűen következik, hogy a vállalkozás

működtetésére szolgáló eszközök fenntartása okafogyottá vált, így azok más módon történő hasznosítása, értékesítése indokolt.

Az elsőfokú bíróság azonban eltérő jogi álláspontja miatt nem vizsgálta a baleset és a 325.361.-Ft adótöbblet, mint kár közti teljes oksági lánc további elemeit, azaz nem állnak rendelkezésre az eszközértékesítés és a károsodás (összege) közti okozati összefüggés megállapításához szükséges további adatok.

A törvényszék - az alperes érdemi védekezésében foglaltak ellenére - sem tisztázta, hogy az I. r. felperes milyen eszközöket, milyen értéken, mikor értékesített és azokból milyen összegű adófizetési kötelezettsége keletkezett, amelynek eleget is tett.

A törvényszék a kereseti kérelmet e körben úgy utasította el, hogy a bizonyítási kötelezettségre vonatkozó tájékoztatása hiányos volt, és az elbírálás szempontjából releváns, fentiekben hivatkozott körülményekre nem terjedt ki.

A kifejtettek okán a bizonyítás további kiegészítésre szorul, ezért az ítélet a törvényszék ítéletét a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ebben a keretben a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak részletes tájékoztatást kell adnia a bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teher elosztásáról, majd a felek által felajánlott bizonyítás fogantatását követően lesz abban a helyzetben, hogy ezen keresetrész tekintetében megalapozott döntést hozzon.

Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően az alperes - a keresetveszteség megtérítésének körében - 2013. december 31. napjáig terjedő időszakra kifizette az I. r. felperes részére az önkéntes nyugdíjpénztári befizetés címén előterjesztett követelést. Ez okból az I.r. felperes a fellebbezésében a havi 10.840.-Ft összeg nyugdíjpénztár számlájára történő teljesítésére 2014. január 1. napjától kezdődően tartott igényt.

A felek a másodfokú tárgyaláson egyezően adták elő, hogy a nyugdíjpénztári befizetésekre vonatkozó igény jogalapja nem vitatott, azonban a fellebbezési kérelem pontos összegének megjelölésére az I. r. felperesnek azért nincs lehetősége, mivel a munkáltatója a munkavállalói részére folyamatosan teljesített nyugdíjpénztári tagdíjbefizetések megemelt összegéről tájékoztatást a feleknek nem adott. Az összecszerűség tisztázása érdekében az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú eljárás folytatása indokolt. Az alperes az I. r. felperes ezen előadását nem vitatta.

Figyelemmel arra, hogy a nyugdíjpénztári befizetések körében - az alperes önkéntes teljesítésével nem érintett, 2013. december 31. napját követő időszak tekintetében - a bizonyítási eljárás fentiek szerinti kiegészítése szükséges, ezért az ítélet a elsőfokú bíróság ítéletét a nyugdíjpénztári befizetések elszámolása körében is - a Pp. felhívott rendelkezése értelmében - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot ezen keretben új eljárás lefolytatására, újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak tisztáznia kell a munkáltató által teljesített önkéntes nyugdíjpénztári befizetések 2014. január 1. napjától aktuális összegét, és az alperes

jogalap körében tett elismerő nyilatkozata figyelembevételével kell döntenie az I.r. felperes beszerzett adatok ismeretében pontosítandó kereseti kérelméről.

A nem vagyoni kártérítési igények elbírálása körében a törvényszék alappal indult ki abból, hogy az elszenvedett baleset az I. r. felperes élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő jogainak súlyos sérelmével járt. Az 50 %-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodás - amelyből 40 % baleseti eredetű - az I. r. felperes minden létszférájára kihat, őt a baleset következményei élete végéig elkísérik. Ezen állapotából fakadó - és az elsőfokú ítéletben részletesen kifejtett - hátrányok viszonylag magasabb összegű kompenzációt igényelnek.

Figyelembe vette azonban a másodfokú bíróság, hogy az I.r. felperes életminőségére negatívan ható lelki-érzelmi állapota a balesettel csak közvetett összefüggést mutat és pszichés problémái részben eredendő személyiségjegyeinek tudhatók be.

Az életminőségét befolyásoló fizikális és pszichés maradványtünetek adekvát kezeléssel szinten tarthatók (porcképző kúrák, állapotának megfelelő rendszeres mozgás, stb.). A maradandó fogyatékoság mibenléte az I. r. felperest a kisebb fizikai igénybevétellel járó és a szellemi tevékenységektől nem zárja el.

Helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a kárpótlás összegének mérlegelése során a bíróságnak - egyéb körülmények mellett - figyelemmel kell lennie az azonos időszakban, hasonló körülmények között kárt szenvedettek javára megítélt kártérítések közti kirívó különbségek elkerülésére is.

A Kúria hasonló sérülésből eredő hátrányok kompenzálására akkor ítélte indokoltnak a 6.800.000.-Ft nemvagyoni kárpótlás megállapítását, amikor a sérülés a károsult házassági közössége megszakadását, a család felbomlását és súlyos szociális izoláltságot is eredményezett. (Pfv.III.20.411/2013/6.sz.)

A fentiek okán az ítéltábla az I. r. felperest ért nemvagyoni hátrányok kompenzálására a 2008. évi értékviszonyok alapulvételével összesen 6.000.000.-Ft nemvagyoni kárpótlást ítelt szükségesnek, egyben elegendőnek. A már kifizetett 4.000.000.-Ft-ra tekintettel az alperest az I. r. felperes javára való marasztalás összegét 2.000.000.-Ft-ra szállította le.

A II-III. r. felperéseket a közlekedési baleset közvetlenül nem érintette, annak következményei annyiban hárultak rájuk, amennyiben az I. r. felperes egészségi állapota a család működőképességét és érzelmi egyensúlyát rontotta.

A II. r. felperes életminőségét elsősorban születési rendellenessége, saját sorsú megbetegedése és nem az édesapja által elszenvedett baleset determinálja.

A szülők a baleset előtt is fokozott figyelemmel gondoskodtak gyermekükről, amely elsősorban az édesanyja, a III. r. felperes feladata volt. A balesetet követő átmeneti időszakot kivéve a szülők együttesen a továbbiakban is ugyanilyen maximális mértékben tesznek eleget a gyermekükkel szemben fennálló kötelezettségeiknek, noha erre a korábbiaktól eltérő munkamegosztásban, és külső segítség fokozott igénybevételével kerül sor.

A II. r. felperes a baleset következtében a család érzelmi egyensúlyának megbomlásából eredő hátrányokat szenvedte el, amelynek ellentételezéseként a törvényszék az 500.000.-Ft összegű nemvagyoni kártérítést helytálló mérlegeléssel állapította meg.

A család működőképességének helyreállítása, fenntartása a III. r. felperesre fizikálisan és pszichésen is jelentős többletterhet ró.

A baleset okozta technikai, érzelmi, egzisztenciális nehézségeket a III. r. felperes ereje fokozott megfeszítésével tudja elhárítani.

Ezen immateriális hátrányok a nemvagyonai kártérítés megállapítása iránti igényét alátámasztják. Annak mértéke meghatározásánál azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy részben pozitív személyiség szerkezetének betudhatóan, de III. r. felperesnél fizikális vagy pszichés elváltozás nem következett be.

A családi munkamegosztásból - az I. r. felperes terhelhetőségének csökkenése miatt - reá háruló többletterhek egy része a vagyoni károk körében reparálható (háztartási és házkörüli munkák).

A fentiek okán az elsőfokú bíróság által a javára megállapított 1.500.000.-Ft összegű nemvagyonai kártérítés a III. r. felperes életminőségének negatív megváltozását kellő mértékben ellensúlyozza.

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét az I. r. felperesnek járó nemvagyonai kártérítés tekintetében a Pp.253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg II-III. r. felperesek tekintetében helyben hagyta.

A törvényszék az elsőfokú perköltség viseléséről a részítéletében nem döntött azzal, hogy arról a teljes pernyertesség-pervesztesség arányának ismeretében az ítéletben fog határozni.

Az ítélet tábla a fenti álláspontot az alábbiak okán nem osztotta.

Az elsőfokú bíróság a Pf.20.381/2012/58-I. számú végzésével a felperesek nemvagyonai kártérítés megfizetése, az önkéntes nyugdíjpénztári befizetések és az adóteher-többlet-re vonatkozó, önállóan elbírálni keresteti kérelmeit az előterjesztett egyéb igényektől elkülönítette, és a Pp.213. § (2) bekezdése alapján ezekről részítéletében határozott.

A Pp.77. § értelmében, hogy a bíróság a perköltség viselése felől az ítéletben vagy az eljárást befejező egyéb határozatban dönt. A Pp.78. § (2) bekezdése előírja, hogy a bíróság a perköltség felől hivatalból határoz, kivéve, ha a pernyertes fél a perköltség tárgyában való határozathozatal mellőzését kéri.

A 4/2009.(XII.14.) PK. vélemény I. pontja előírja, hogy alanyi keresethalmazat esetén a felek egy részét érintő végleges döntésről szóló részítéletben a bíróság a perköltség viseléséről döntenie köteles. Amennyiben a perköltség viseléséről való rendelkezés feltételei a részítélet meghozatalakor nem állnak fenn, a bíróságnak a rendelkezés elmaradását meg kell indokolnia.

A fenti rendelkezések együttes értelmezésével megállapítható, hogy az elsőfokú bíróságnak II. és III. r. felperesek tekintetében az elsőfokú perköltség viseléséről döntenie kellett volna. Ennek elmaradását azonban a felek egyike sem sérelmezte, így a II-III. r. felperes tekintetében az eljárás az elsőfokú perköltség tekintetében folytatódik.

A másodfokú perköltség viseléséről az ítélet tábla az I. r. felperes és az alperes viszonylatában a Pp.81. § (1) bekezdése, míg a II-III. r. felperesek és alperes viszonylatában a Pp.78. § (1) bekezdése, és a hivatkozott PK. vélemény rendelkezései alapján az alábbi részletes

számszaki levezetés alapulvételével, az egyes kereseti kérelmek után a felek kölcsönösen fennálló perköltségfizetési kötelezettségei beszámításával döntött.

Az I. r. felperes fellebbezési pertárgyértéke a 325.361.-Ft adótöbblet és a nyugdíjpénztári befizetések egy évi összege, azaz 130.000.-Ft együttes értéke.

Az ez után számolandó fellebbezési illeték a felperesek személyes költségmentessége és az alperes illetékfeljegyzési joga alapján a költségjegyzékben feltüntetésre került, ezért az ítélet tábla e körben a hatályon kívül helyezésre tekintettel az I. r. felperes és az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségét a Pp.252. § (4) bekezdése alapján 12.000-12.000.-Ft-ban állapította meg, amelynek viselése kérdésében az elsőfokú bíróság határoz.

A II. r. felperes fellebbezési pertárgyértéke 3.500.000.-Ft volt, amely tekintetében teljes egészében pervesztes lett. Az ezen keresetrészre eső feljegyzett 280.000.-Ft illeték ez okból - figyelemmel a II.r. felperes személyes költségmentességére - az állam terhén marad. A II. r. felperesnek az alperes részére fizetendő ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét az ítélet tábla a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2), (5) bekezdései alapján 87.500.-Ft-ban állapította meg.

A III. r. felperes fellebbezési pertárgyértéke 1.500.000.-Ft volt. Az eredménytelen fellebbezésére és személyes költségmentességére tekintettel a feljegyzett 120.000.-Ft fellebbezési illeték az állam terhén marad, míg 37.500.-Ft összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség alperes javára állapítható meg.

Az alperes fellebbezési pertárgy értéke az I. r. felperes vonatkozásában 3.000.000.-Ft, a fellebbezése 1.000.000.- Ft erejéig vezetett eredményre. Az 1/3 arányú pernyertességére tekintettel 240.000.-Ft feljegyzett illetékből 160.000.-Ft összeg állam javára való megfizetésére köteles, míg az I. r. felperesre eső 80.000.-Ft le nem rótt illeték az állam terhén marad. Az 1/3-2/3 arányú pernyertesség-pervesztességre tekintettel a megfellebbezett keresetrész után elszámolható 75.000.-Ft összegű ügyvédi munkadíjból az alperes 50.000.-Ft I. r. felperes részére való megfizetésére köteles.

A II. r. felperes tekintetében az alperes fellebbezési értéke 500.000.-Ft, amely tekintetében 40.000.-Ft fellebbezési illeték került feljegyzésre. Az alperes pervesztességére tekintettel a feljegyzett illeték állam javára való megfizetésére köteles, valamint 12.500.-Ft fellebbezési eljárási költség a II. r. felperest illeti.

Az alperes fellebbezési értéke a III. r. felperes tekintetében 1.500.000.-Ft volt. A pervesztességére tekintettel az ezután járó 120.000.-Ft feljegyzett illeték állam javára való megfizetésére és 37.500.-Ft másodfokú eljárási illeték III. r. felperes javára állapítható meg.

A fenti összegek együttes számításával az ítélet tábla kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperesnek 50.000.-Ft fellebbezési eljárási költséget, valamint az illetékügyben eljáró hatóság felhívására az államnak 320.000.-Ft feljegyzett eljárási illetéket.

A II. r. felperest kötelezi az alperes javára 75.000.-Ft fellebbezési eljárási költség megfizetésére. 480.000.-Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam visel a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13.§-14. § alapján.

Győr, 2015. június 18.

Dr. Havasiné dr. Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr. Sarmon Hedvig sk.
előadó bíró

Dr. Világi Erzsébet sk.
bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: